

APLICATIU

GUIA DOCENT

UAB

Universitat Autònoma
de Barcelona

Guia docent

Titulacions de Grau i de Màster

1. Dades de l'assignatura

Nom de l'assignatura	Art de cultures no europees
Codi	100534
Crèdits ECTS	6
Curs i període en el que s'imparteix	Tercer curs, segon semestre
Horari	Dilluns i Dimecres, 10.00-11.30
Lloc on s'imparteix	Facultat de Filosofia i Lletres (aula 202)
Llengües	Català

Professor/a de contacte

Nom professor/a	Francesc-Josep de Rueda Roigé
Departament	Art i Musicologia
Universitat/Institució	Universitat Autònoma de Barcelona
Despatx	B7b/143
Telèfon (*)	93 581 25 11
e-mail	FrancescJosep.DeRueda@uab.cat
Horari d'atenció	Dilluns i dimecres, 13-14 h

2. Equip docent

Nom professor/a	Francesc-Josep de Rueda Roigé
Departament	Art i Musicologia
Universitat/Institució	Universitat Autònoma de Barcelona
Despatx	B7b/143
Telèfon (*)	93 581 25 11
e-mail	FrancescJosep.DeRueda@uab.cat
Horari de tutories	Dilluns i dimecres, de 13-14 h.

(Afegeix tants camps com sigui necessari)

(*) camps optatius

3.- Prerequisits

Es recomana tenir comprensió lectora en diverses llengües modernes, a part del català i l'espanyol.

4.- Contextualització i objectius formatius de l'assignatura

L'assignatura, de caràcter optatiu, s'inclou dins la matèria "Història de l'Art no europeu" (6 crèdits ECTS).

Contingut:

Panoràmica general de les principals manifestacions artístiques de Xina i Índia.

Objectius:

- Adquirir una certa familiaritat amb l'art asiàtic.
- Assolir un bagatge general de les manifestacions artístiques xineses i índies.
- Conèixer els recursos bibliogràfics propis de la disciplina per tal de poder aprofundir en aspectes específics de l'art asiàtic.
- Dominar la terminologia historicoartística adequada.

5.- Competències i resultats d'aprenentatge de l'assignatura

Competència

Resultats d'aprenentatge

Competència

Resultats d'aprenentatge

Competència

Resultats d'aprenentatge

Competència

6.- Continguts de l'assignatura

1. ACOTACIONS PRÈVIES. A l'entorn de la coherència del títol de l'assignatura. Etnocentrisme i colonialisme.

2. XINA SHANG I ZHOU. Dels orígens a la unificació de l'imperi. Cultures de Yangshao, Dawenkou, Sanxingdui i Longshan. Art i ritual. L'expressió dels materials rituals: jade i bronze.

3. XINA QIN I HAN. Qin Shi Huangdi i la unificació de l'imperi. El mausoleu del primer emperador. La dinastia Han i les tombes de Mawangdui: el príncep Liu Shen

i la princesa Dou Wan. El protagonisme de la laca com a material ritual i la importància de la seda.

4. XINA BUDDHISTA. L'adveniment del buddhisme a Xina. Grans conjunts escultòrics. Dunhuang, Yungang i Longmen. El colossalisme xinès. Art com a propaganda política. Buddhisme popular. Binglingsi i Maijishan.

5. XINA TANG I SONG. L'imperi cosmopolita dels Tang: l'anomenada edat d'or. L'esplendor de Chang'an: arquitectura de poder i punt de confluència de cultures diverses. Arts decoratives i ceràmica. Influències procedents d'Àsia central. L'època daurada del buddhisme. La ruta de la seda. Dazu. Les arts del pinzell: cal·ligrafia, poesia i pintura. El naixement del paisatge en època Tang i el posterior desenvolupament durant la dinastia Song.

6. ÍNDIA ANTIGA. Introducció. Cultures antigues: La civilització de la vall de l'Indus. Mohenjo – Daro, Harappā, Lothal. Arquitectura, escultura i glíptica.

7. ÍNDIA BUDDHISTA. Origen del buddhisme. Dinastia Maurya. Monuments buddhistes primerencs: stambhes i stūpes. Complexos de Sāñcī, Bārhut i Amāravatī. Arquitectura excavada: chaityes i vihāres. Conjunts de Bhājā i Kārī.

8. BUDDHISME MAHĀYĀNA: El colossalisme dels Kuṣāṇa. Conjunt de Bāmiyān. Tipologies de Buddha. Lakšana, mudrēs i hastes. La figura del bodhisattva. Escoles de Gandhāra, Mathurā i Sārnāth. Principis estètics. Conjunt rupestre d'Ajantā: pintura.

9. ÍNDIA HINDUISTA: Els principals déus hindús. Conjunts d'Elephanta i Ellorā. Escultura. Evolució del tantrisme. El nagara. Complexos de Khajuraho i Konarak. Els bronzes de la dinastia Cola: Śiva Nataraja. Art dràvida: els cinc Rathas i Mamalapuram.

--

7.- Metodologia docent i activitats formatives

El desenvolupament de l'assignatura contempla la següent metodologia:

➤ **3 hores de classe presencial per setmana (activitat dirigida):**

- Classes teòriques.
- Sessions pràctiques.
- Conferències.

➤ **Assistència a Tutories (activitat supervisada)**

- Resolució de dubtes relacionats amb l'assignatura.

➤ **Campus Virtual**

- Materials, calendari i dates de lliurament.

TIPUS D'ACTIVITAT	ACTIVITAT	HORES	RESULTATS D'APRENTATGE
-------------------	-----------	-------	------------------------

Dirigides

Docència a l'aula		

Supervisades

Activitat en grup		
Activitat individual		

Autònomes

Estudi		
Lectura		

8.- Avaluació

(Indicar el tipus d'evidències d'aprenentatge que l'estudiant haurà de lliurar, el seu pes en la qualificació final, els criteris d'avaluació, la definició de "no presentat", el procediment de revisió de les proves, el tractament d'eventuals casos particulars, etc.)

Dos exercicis (cadascun d'ells compta un 50% de la nota final):

Primer: dues imatges introductòries d'un petit tema que l'estudiant haurà de desenvolupar. Matèria: temes 2 – 5. Data: 25 d'abril de 2012.

Segon: dues imatges introductòries d'un petit tema que l'estudiant haurà desenvolupar. Matèria: temes 6 – 9. Data: 30 de maig de 2012.

Lectura obligatòria: VÉLEZ DE CEA, Abraham, *El Buddhismo*, Biblioteca de las Religiones, 12, Ediciones del Orto, Madrid, 2000. Com a mínim, una de les quatre imatges contindrà una obra buddhista; l'estudiant haurà de ser capaç de relacionar el contingut d'aquest llibre amb la imatge/s corresponents.

Altres aspectes relacionats:

- Definició del "No presentat": si l'estudiant només s'ha presentat a un dels dos exercicis i l'ha superat, li constarà un "no presentat". En canvi, si no l'ha superat, li constarà la nota que hagi tret.
- Revisió de les proves: el professor establirà amb suficient anticipació dia i hora de revisió dels exercicis. L'estudiant tindrà el dret a revisar els exercicis en el dia i hora proposats.
- Els casos particulars: l'estudiant ha de concertar tutoria personal amb el professor corresponent a començament de curs.
- Reavaluació: La normativa d'avaluació en els estudis de la Universitat Autònoma de Barcelona (Acord del Consell de Govern de 30 de setembre de 2010 modificat per l'acord de 17 de novembre de 2010) no la preveu.

Tanmateix, els estudiants que vulguin repetir el primer exercici ho podran fer el dia 27 de juny de 2012 (la Gestió Acadèmica informarà en relació a l'aula i l'hora). En aquest cas, el professor només tindrà en compte la nota que l'estudiant hagi tret durant la reavaluació –aquesta pot ser superior o inferior a la obtinguda en el dia fixat per aquest exercici–, la qual farà mitjana amb la puntuació aconseguida en el segon exercici.

ACTIVITATS D'AVUACIÓ

HORES

RESULTATS D'APRENTATGE

ACTIVITATS D'AVUACIÓ	HORES	RESULTATS D'APRENTATGE

9- Bibliografia i enllaços web

Manuals generals

BÉGUIN, Gilles, *L'art bouddhique*, CNRS, París, 2009.

CORNU, Philippe, *Dictionnaire encyclopédique du bouddhisme*, Seuil, París, 2001 (edició espanyola a Akal, Tres Cantos –Madrid–, 2004).

FAHR-BECKER, Gabriele (ed.), *Arte asiático*, Könemann, Barcelona, 2006.

FISHER, Robert E., *Buddhist art and Architecture*, World of Art, Thames & Hudson, Londres, 2002.

MIDAL, Fabrice, *Le bouddhisme à travers 100 chefs-d'oeuvre*, Presses de la Renaissance, París, 2007.

SCHUMANN, Hans Wolfgang, *Las imágenes del budismo. Diccionario iconográfico del budismo mahāyāna y tantrayāna*, Abada, Madrid, 2007.

VÉLEZ DE CEA, Abraham, *El Buddhismo*, Biblioteca de las Religiones, 12, Ediciones del Orto, Madrid, 2000.

VV. AA., *Oriente en palacio. Tesoros asiáticos en las colecciones reales españolas*, catàleg d'exposició del Palacio Real, març – maig 2003, Patrimonio Nacional, Madrid, 2003.

WOOD, Frances, *The Silk road. Two thousand years in the heart of Asia*, British Library, Glasgow, 2005.

Xina

CERVERA, Isabel, *El Arte chino*, Historia del arte, números 23 y 37, Historia 16, Madrid, 1989.

CERVERA, Isabel, *Arte y cultura en China. Conceptos, materiales y términos*, Cultura artística, núm. 12, Ediciones del Serbal, Barcelona, 1997.

CHENG, Anne, *Histoire de la pensée chinoise*, Essais, núm. 488, Seuil, París, 1997 (edició espanyola a Ediciones Bellaterra, Barcelona, 2002).

CHENG, François, Vacío y plenitud, Biblioteca de ensayo, núm. 20, Siruela, Madrid, 1991.

CLUNAS, Craig, *Art in China*, Oxford History of Art, Oxford University Press, Oxford, 2009.

ELISSEEFF, Danielle, *Art et archéologie: la Chine du Néolithique à la fin des Cinq Dynasties (960 de notre ère)*, Manuels de l'École du Louvre, École du Louvre, Paris, 2008.

ELISSEEFF, Danielle, *Histoire de l'art : la Chine des Song (960) à la fin de l'Empire (1912)*, Manuels de l'École du Louvre, École du Louvre, Paris, 2010.

FADÓN SALAZAR, Paloma, *Breve historia de la pintura china*, Colección de Estudios artísticos, núm. 2, Comares, Granada, 2006.

GOEPFER, Roger, *La antigua China. Historia y cultura del Imperio del Centro*, Plaza & Janés, Barcelona, 1988.

JULLIEN, François, *Elogio de lo insípido*, Serie mayor, núm. 6, Biblioteca de ensayo, Siruela, Madrid, 1998.

LESBRE, Emmanuelle – LIU Jianglong, *La peinture chinoise*, Hazan, Paris, 2004.

LIE Tse, *Tratado del vacío perfecto*, Los pequeños libros de la sabiduría, núm. 91, José J. de Olañeta Editor, Palma de Mallorca, 2003.

MAILLARD, Chantal, *La sabiduría como estética. China: confucianismo, taoísmo y budismo*, Akal, Madrid, 1995.

TREGGAR, Mary, *Arte chino*, El Mundo del Arte, núm. 6, Destino, Barcelona, 1991 (edició original anglesa: 1980).

VV. AA., *Xina. Cel i terra*, catàleg de l'exposició itinerant de la Fundació "La Caixa", Fundació "La Caixa", Barcelona, 2001.

Índia

COOMARASWAMY, Ananda Kentish, *La transformación de la naturaleza en arte*, Kairós, Barcelona, 1997.

COOMARASWAMY, Ananda Kentish, *Sobre la doctrina tradicional del arte*, Tradición Unánime, Barcelona, 1983.

FERNÁNDEZ DEL CAMPO, Eva, *Las pinturas de Ajanta. Teatro de la naturaleza en la India clásica*, Abada, Madrid, 2007.

FRANZ, Heinrich Gerhard, *La antigua India. Historia y cultura del subcontinente indio*, Plaza & Janés, Barcelona, 1990.

GARCÍA-ORMAECHEA QUERO, Carmen, *El Arte indio*, Historia del arte, núm. 24, Historia 16, Barcelona, 1989.

GARCÍA-ORMAECHEA QUERO, Carmen, *Arte y cultura de India. Península del Indostán, Himalaya y Sudeste asiático*, Cultura artística, núm. 14, Ediciones del Serbal, Barcelona, 1998.

HARLE, James C., *Arte y arquitectura en el subcontinente indio*, Manuales Arte Cátedra, Cátedra, Madrid, 1992 (edició original anglesa: 1986).

LOTH, Anne-Marie, *Art de l'Inde. Diversité et spiritualité*, 2 volums, Éditions Chapitre Douze, Brussel·les – París, 2005 (2a. edició revisada i augmentada; edició original: 1994).

MITTER, Partha, *Indian Art*, Oxford History of Art, Oxford University Press, Oxford, 2001.

PARLIER-RENAULT, Édith, *Temples de l'Inde Méridionale (VIe - VIIIe siècles). La mise en scène des mythes*, Presses de l'Université Paris-Sorbonne, París, 2006.

RAWSON, Philip, *El arte del Tantra*, El mundo del arte, núm. 10, Destino, Barcelona, 1992 (edició original anglesa: 1973).

SCHLEBERGER, Eckard, *Los dioses de la India: forma, expresión y símbolo*, Abada, Madrid, 2004 (traducció de la 2a. edició alemanya, publicada l'any 1997).

SIVARAMAMURTI, C., *El arte de la India*, Gustavo Gili, Barcelona, 1975.

TAGORE, Abanindranath, *Arte y anatomía hindúes*, Schapire, Buenos Aires, 1965 (edició parcial a José J. de Olañeta, 2008).

ZIMMER, Heinrich, *Filosofías de la India*, Siruela, Madrid, 2001.

10.- Programació de l'assignatura

(la programació de la assignatura explicitarà les activitats formatives i els lliuraments, segons les taules següents. En aquest requadre el professor pot introduir un text explicatiu de la programació de l'assignatura o, si cal, fer referència a un document extern que haurà d'estar al campus virtual de l'assignatura)

ACTIVITATS D'APRENTATGE

DATA/ES	ACTIVITAT	LLOC	MATERIAL	RESULTATS D'APRENTATGE

LLIURAMENTS

DATA/ES	LLIURAMENT	LLOC	MATERIAL	RESULTATS D'APRENTATGE